

ความมั่นคงด้านประชาธิปไตยของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง
กรณีศึกษา การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย
จังหวัดหนองคาย*

Democratic stability of the community along the Mekhong River
Bank A Case Study in local administration Nongkhai District,
Nongkhai Province

คิด วรณดี

Kid Varundee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nong Khai Campus, Thailand

E-mail: chatchawan987999@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นของการบริหาร เทศบาลเมืองหนองคาย ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 2) ศึกษาวิเคราะห์ความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นของการบริหารเทศบาล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาความมั่นคงด้านประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา (1) วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาความมั่นคงด้านประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองหนองคาย มาจาก หนังสือ งานวิจัยต่างๆ บทความวารสาร เอกสาร กฎและข้อบังคับ ทั้งที่เป็นเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตลอดจนติดต่อบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาความมั่นคงส่วนท้องถิ่น เพื่อรวบรวมข้อมูลอ้างอิงประกอบการศึกษา (2) การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล

* Received 11 October 2022; Revised 16 October 2022; Accepted 22 October 2022

จากที่เป็นส่วนราชการและที่เป็นหัวหน้าชุมชนโรงเรียน โดยการการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) กับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ และการเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมใน กระบวนการ (Participant Observation) จำนวน 30 คน นำข้อมูลมาหาค่านัยสำคัญที่เหมือน หรือแตกต่างกันเพื่อสรุปอภิปราย ผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ของการบริหาร เทศบาลเมืองหนองคาย ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่าปัจจัยที่มีผล ต่อความมั่นคง คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชน ประชาชนได้แสดงออกถึงการมี ส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือการไปเลือกตั้งและ หน่วยงานภาครัฐให้การ สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง (2) วิเคราะห์ความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ของการบริหารเทศบาล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ปัญหาที่พบความมั่นคงด้านการ ปกครองส่วนท้องถิ่นของการบริหารเทศบาล คือ ด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อการรณรงค์การ เลือกตั้ง ด้านหาเสียง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน เช่นการรับฟัง จากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ของบ้านเมือง

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัย ให้หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนมากขึ้นในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมในทางการเมืองทุกๆ ด้านโดยเฉพาะผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญต่อชุมชนทุก พื้นที่อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความมั่นคง, ประชาธิปไตย, การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research article aims to 1) Study the factors influencing the stability of local government administration. NongKhai Municipality in Muang District, NongKhai Province 2) Study and analyze the stability of local administration of municipal administration in Muang District, NongKhai Province and 3) Propose guidelines for the development of democratic security of local government organizations in NongKhai Municipality NongKhai Province this research. This is

qualitative research by studying. (1) Analyze relevant documents (Documentary Research) to know the guidelines for the development of democratic security of local government organizations in NongKhai Municipality from books, researches, articles, journals, documents, rules and regulations. both in Thai and foreign language documents as well as contacting people who have experience in developing local security to collect information for reference in the study (2) Field Survey (Field Survey) by collecting data from government agencies and school community leaders. By interviewing (In-depth Interviews) with a defined population. and observation and participation in the process (Participant Observation) of 30 people brought the data to find the same significance. or different to summarize and discuss the results of the study.

The results of the research revealed that 1) Factors influencing the stability of local governance of the administration NongKhai Municipality in Muang District, NongKhai Province found that the factors affecting the stability is the political participation of community leaders People have shown their participation in politics, which can be categorized into 2 types: going to elections and Government agencies support political participation 2) Analyze the security of local administration of municipal administration in Muang District, NongKhai Province. The problems found in the stability of the local administration of the municipal administration are public relations for election campaigns, and the campaign aspect is the factor affecting the political participation of the community. such as listening from various media about the situation of the people.

Recommendations for research Give government agencies more support to promote participation in politics every in particular, community leaders should continually give importance to communities in all areas.

Keywords: Security, Democracy, Local Government

บทนำ

ภายใต้สถานการณ์ในปัจจุบัน ขอบเขตของการรวมอำนาจมีขีดจำกัด เนื่องจากในปัจจุบันมีประชากรเพิ่มขึ้นมากมายและการแบ่งออกของชุมชนที่มีการขยายชุมชนเพิ่มขึ้นทำให้ขอบเขตของศูนย์กลางแค่เพียงสถาบันเดียว จึงทำให้เป็นไปได้ยากที่จะปกครองพื้นที่และประชากรทั้งหมด จึงมีความจำเป็นต้องถ่ายเทหรือขยายอำนาจในทางการเมืองการปกครองให้อยู่ในองค์กรที่อยู่นอกศูนย์กลางออกไป (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2563)

ในรูปแบบการกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และกำหนดให้การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและต้องเป็นไปตามความคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2560) ซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและโดยการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาระบบในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นทางด้านการคลัง โดยจัดให้มีการบริการสาธารณะได้อย่างครบถ้วนตามหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อให้การจัดตั้งองค์การสาธารณะตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง (มาตรา 282 มาตรา 284) (กฎกระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่างๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของภาครัฐนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) ย่อมมีภาระหน้าที่มากมายในการบริหารประเทศให้

ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ย่อมเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนทั่วประเทศ (โกวิทย์พวงงาม, 2552 : 28-34) เพราะอาจจะเกิดปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่ไม่อาจจะตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนได้ รวมไปถึงข้อจำกัดของงบประมาณ และรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ๆ ดำเนินงานไม่สามารถเข้าถึงประชาชนแต่ละบุคคลได้ ดังนั้นการลดภาระของรัฐบาลคือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้นๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น (อุทัย หิรัญโต, 2523 : 4)

ดังนั้น จึงทำให้เกิดแนวความคิดในการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในทางการบริหาร มีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองกันเองอันเป็นรากฐานและวิถีทางของการปกครองตามระบอบการปกครองของประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมทางการเมือง เช่น การไปเลือกตั้ง การไปหาเสียงสนับสนุนรับเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ห่วงแทน และปกป้องสิทธิประโยชน์ที่ควรได้รับซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีที่จะพัฒนาเมืองระดับชาติต่อไป แต่ประโยชน์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นเป็นรูปธรรมก็ด้วยเหตุผลที่ว่าไม่มีผู้ใดที่จะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุด ซึ่งในการที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้เรียนรู้กระบวนการเมือง การปกครอง การบริหารท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไปและยังเป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักรัฐศาสตร์เสรีนิยม ซึ่งสนับสนุนการปกครองตนเองของท้องถิ่นด้วยทัศนะที่ว่าเป็นการสนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมือง มีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองตนเองอันเป็นรากฐานและวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนเทศบาลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาความมั่นคงด้านประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยหลักเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่เป็นส่วนราชการและที่เป็นหัวหน้าชุมชนโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) กับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ และการเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในกระบวนการ (Participant Observation) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น

1.1 การสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นส่วนราชการ เช่น ผู้นำส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองหนองคายและ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายจำนวน 15 คน

1.2 การเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในกระบวนการ (Participant Observation) หัวหน้าชุมชนและโรงเรียนในเขตเทศบาลจำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์ (In-depth Interview) กับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ และการเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในกระบวนการ (Participant Observation) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบรูปแบบแนวทางการพัฒนาความมั่นคงด้านประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

2.2 การสร้างเครื่องมือ

2.2.1 การสัมภาษณ์ มีขั้นตอนและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

2. กำหนดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended)

3. กำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามลักษณะที่กำหนดไว้

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาจำนวน 3 ท่าน

2.2.2 การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participation Observation) เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ตนเองเป็นเครื่องมือในกระบวนการศึกษาวิจัย ผ่านการสังเกตปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาวิจัย และบริบทที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการวิจัย เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทั้ง 30 คน ตามที่กำหนดไว้ในทำการวิจัย

2) การเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 30 คน นั้น โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล ใช้เวลาในการสัมภาษณ์รูป/คนละประมาณ 60 นาที

3) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขณะที่สัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยจะขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis) วิธีการบูรณาการ (Integrate) และควบคุมคุณภาพงานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สามเส้า (Triangulation Techniques)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความมั่นคงด้านประชาธิปไตยของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง กรณีศึกษา การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย” ผู้ทำการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ขั้นตอนนี้เป็นสรุปผลเกี่ยวกับจำนวนและร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน และ ปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ สถานภาพในชุมชน การเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่เข้าร่วมในการบริหารชุมชนส่วนมาก มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และรวมถึงผู้เกษียณอายุราชการ มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนในด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม ประชากรที่เข้าร่วมในการบริหารชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นประธานชุมชน ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 30 คน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ใน การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความมั่นคงด้านประชาธิปไตยของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง กรณีศึกษา การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย” ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย ในภาพรวมตามลำดับ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย เมื่อพิจารณาจากการวิจัยพบว่า มีด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน และรวมถึงด้านการสรุปและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในส่วนของการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ประชาชนในชุมชนต่างให้ความร่วมมือในการ

พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการกำหนดให้มีประธานชุมชน เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย โดยการนำนโยบายมาขยายผล เพื่อให้เกิดผลร่วมกันทุกด้าน ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวมและมีความหลากหลาย มีรายละเอียดดังนี้ โดยภาพรวม ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวม ไม่ต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี ปัจจัยส่วนบุคคล คือ รายได้ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ สถานภาพในชุมชน การเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคายที่ต่างกัน และเมื่อจำแนกแต่ละด้านมีผลการวิเคราะห์สรุปดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่างกันที่หน้าที่การเป็นอยู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ไม่ต่างกันขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชน ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ต่างกันขึ้นอยู่กับการทำงานของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคลคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันเพราะส่วนมากขึ้นอยู่กับความเข้าใจของชุมชน

3. ปัญหา อุปสรรคแนวทางการพัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในส่วนของการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ประชาชนในชุมชนต่างให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการกำหนดให้มีประธานชุมชน เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย โดย การนำนโยบายมาขยายผล เพื่อให้เกิดผลร่วมกันทุกด้าน ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล เมืองหนองคาย โดยภาพรวมและมีความหลากหลาย มีรายละเอียดดังนี้ โดยภาพรวม ประชาชนที่มี ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวม ไม่ต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี ปัจจัยส่วนบุคคล คือ รายได้ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ สถานภาพในชุมชน การ

เข้าร่วมกลุ่มในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคายที่ต่างกัน และเมื่อจำแนกแต่ละด้านมีผลการวิเคราะห์สรุปดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่างกันที่หน้าที่การเป็นอยู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย ไม่ต่างกันขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชน ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้าน ปัจจัย ส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ต่างกันขึ้นอยู่กับการทำงานของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล ประชาชนที่มีสถานภาพทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคลคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันเพราะส่วนมากขึ้นอยู่กับความเข้าใจของชุมชน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน คือ

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เนื่องจาก ประชาชนในชุมชนโดยมากประกอบอาชีพเกษตรกร และต่างมีภาระหน้าที่ การงานอยู่ ทำให้โอกาสที่สมาชิกในชุมชนจะมีเวลาได้พบปะกันน้อย และ บทบาทการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆส่วนมากจะเป็นประชาชนกลุ่มคนอายุ 40-60 ปี มากกว่า เยาวชน เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมากกว่า การเข้าถึงนโยบายของเทศบาลเมืองหนองคาย ผู้บริหารในเขตเทศบาลเมืองหนองคายจึงได้จัดทำวาระการประชุม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับนโยบายที่กำหนด และกลุ่มกิจกรรมต่างๆในชุมชนนำโดยประธานชุมชน จะได้นำนโยบายที่ได้รับมาเพื่อทำความเข้าใจกับชุมชนของตนเองต่อไป ซึ่งกำหนดเวลาขึ้นอยู่กับความพร้อมของสมาชิกในชุมชน ส่วนมากจะกำหนดในช่วงเย็น ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิก มีส่วนร่วมรับรู้

เสนอแนะ และนำข้อมูล ข่าวสาร ผ่านเครือข่ายกลุ่มต่างๆ และมีการเปิดโอกาสให้ ประชาชน เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอแผนงาน / โครงการที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา และรับข้อมูล ข่าวสารผ่านเครือข่ายกลุ่มกิจกรรม รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม สร้าง จิตสำนึกรักชุมชนร่วมกัน รวมถึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ ประชาชนทุกช่วงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมหรือแสดง ความต้องการผ่านกลุ่มกิจกรรมต่างๆ รวมถึงมีการรายงานปัญหา หรือข้อเสนอแนะต่างๆ

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาด การแสดงความคิดเห็นส่วนตัวในส่วนนี้ เป็นแต่เห็นด้วยกับแนวทางการดำเนินงานของผู้นำ ชุมชนหรือผู้นำกลุ่ม และประชาชนในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนในการมีส่วน ร่วมดำเนินงานในบางกิจกรรมไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในเขต เทศบาลเมืองหนองคาย ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า ไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคและเสนอข้อคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ชุมชนเจริญมากยิ่งขึ้นในระหว่าง ดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ปัญหา อุปสรรค ประชาชนบางกลุ่ม มองเห็นผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับเป็นตัวเงินมากกว่าสิ่งอื่นที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชนในด้านอื่นๆ จึง มองว่าการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมไม่สามารถสร้างรายได้แก่ตนเองได้เพียงพอและเสียเวลาในการ ประกอบอาชีพ ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และกระตุ้นความสนใจ รวมถึงแสดง ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ชุมชน ประโยชน์ที่จะเกิดแก่ชุมชนมากกว่าตัวเงิน เช่น ความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจ โดยมีสื่อกลาง ประสานให้ประชาชนในชุมชนเรียนรู้การทำงานร่วมกันเปิด โอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้รับผลจากกระทำของตนเองหรือจากการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ องค์การบริหารท้องถิ่นในส่วนของเทศบาลเมืองหนองคายควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมใน การประชุมเพื่อวิเคราะห์การกำหนดงบประมาณและจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ตลอดจน ความเป็นไปได้ในการดำเนินการของแผนงาน/โครงการร่วมกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองหนองคายมากกว่าที่เป็นอยู่และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนใน ชุมชนได้ศึกษา พัฒนาวิสัยทัศน์จากการเยี่ยมชมกิจกรรมของชุมชนอื่นๆที่ประสบความสำเร็จ หรือที่ประชาชนในชุมชนสนใจเพื่อได้นำมาปรับปรุง พัฒนาใช้ในชุมชนของตน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ประชาชนในชุมชนยังขาด ความรู้ ความเข้าใจในระบบการประเมินผลของกิจกรรมต่างๆที่ ระบบ ระเบียบที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามความเร่งด่วนในการพัฒนาชุมชน รวมถึงควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลเพื่อค้นหาปัญหาในการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุด เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังและตรงประเด็นความต้องการ รวมถึงการรับฟังการแถลงผลการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอในโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากประชาชนไปปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรศักดิ์ กุลเรือง (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีเพศต่างกันไม่มีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีอายุต่างกันไม่มีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยต่างกัน และการรับฟังข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จากสื่อประเภทที่แตกต่างกันส่งผลให้มีทัศนคติทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยที่ต่างกัน และมีความสอดคล้องกับ อเนก ทองสมบูรณ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ของไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ” ผลการวิจัยพบว่า มีนักเรียนหญิงเข้าใจ ในระบอบประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนชาย ในขณะที่นักเรียนที่อยู่ในประเภทของโรงเรียนต่างกัน โรงเรียนหญิง โรงเรียนชาย โรงเรียนสหศึกษา ปรากฏว่านักเรียนโรงเรียนชาย มีทัศนคติที่ดีต่อการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย มากกว่าโรงเรียนหญิงในส่วน ของนักเรียนที่มีอาชีพของบิดา หรือผู้ปกครองและที่ตั้งของโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ไม่แตกต่างกัน และพบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน คือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดีกว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนในด้านของนักเรียนในกลุ่มที่ เกือบไม่สนใจข่าวสารบ้านเมือง มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ต่ำกว่า กลุ่มสนใจปานกลาง น้อยกว่ากลุ่มที่

สนใจมาก นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานในด้าน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาก มีทัศนคติที่ดีต่อการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยของไทยมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยโดยน้อย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความมั่นคงด้านประชาธิปไตยของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง กรณีศึกษา การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย” โดยภาพรวมพบว่า ทั้ง 4 ด้านอยู่ใน ระดับที่เหมือนกันเกือบทั้งหมด เรียงลำดับจากด้านที่มากไปหาน้อย คือด้านการมีส่วนร่วม ในการ ตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับ ผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เกี่ยวกับปัจจัยด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหนองคายคือประชาชนควรเข้าร่วมติดตามตรวจสอบโครงการหรือ กิจกรรม ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ร่วมเสนอแผนงาน โครงการที่เกี่ยวกับการ ให้ การศึกษา รับข้อมูลข่าวสาร ประธานชุมชนควรร่วมประชุมวิเคราะห์กำหนด งบประมาณและจัดทำรายงานของแผนงาน กิจกรรมโครงการต่างๆ ร่วมสำรวจข้อมูลเพื่อ ปรับปรุงและแก้ไขปัญหามีอยู่ให้ เกิดการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น นำปัญหาที่ประชาชนเสนอให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการ เห็นความต้องการ ความเดือดร้อนของประชาชน ที่ตรงประเด็นมากที่สุด เพื่อพัฒนาปรับปรุง แก้ไข และมีการสนับสนุนการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เพื่อให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์พวงงาม. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต.

พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน. หน้า 28-34.

กฎกระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). การศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0 . สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2563 จาก <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/540859>.

สุรศักดิ์ กุลเรือง. (2544). ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2560). แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองพุทธศาสนศึกษา ฝ่ายการศึกษาพระปริยัติธรรม.

อุทัย หิรัญโต. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์. หน้า 4.

อเนก ทองสมบูรณ์. (2539). ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จ.พระนครศรีอยุธยา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.